

Samlenotat

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Konkurrenceevnerådsmødet den 3. marts 2015 (forskningsdelen)

- Punkt 1** **Oparbejdelse af stærke og bæredygtige sammenhænge mellem tiltag, som støtter innovation og tiltag, som styrker Europas vækstpotentiale inden for det europæiske forskningsrum** Side 2

Meddelelse fra Kommissionen om den årlige - vækstundersøgelse 2015

KOM (2014) 902 endelig

- *Præsentation ved Kommissionen*

- *Politisk drøftelse [oplæg til drøftelse afventes]*

- Punkt 2** **Udfoldelse af Europas digitale potentiale: hurtigere og mere innovation gennem åben, netværksbaseret og dataintensiv forskning** Side 5

Meddelelse fra Kommissionen: Hen imod en blomstrende datadreven økonomi

KOM (2014) 442 endelig

- *Politisk drøftelse [oplæg til drøftelse afventes]*

9. februar 2015

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
1015 København K

Tel. 3392 9700

Fax 3332 3501

Mail ufm@ufm.dk

Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/023245-08

Punkt 1 Oparbejdelse af stærke og bæredygtige sammenhænge mellem tiltag, som støtter innovation og tiltag, som styrker Europas vækstpotentiale inden for det europæiske forskningsrum

Meddelelse fra Kommissionen om den årlige vækstundersøgelse 2015

KOM (2014) 902 endelig

- Præsentation ved Kommissionen

- Politisk drøftelse *[oplæg til drøftelse afventes]*

1. Resumé

Kommissionen fremlagde den 28. november 2014 sin årlige vækstundersøgelse, som er startskuddet på det europæiske semester.

På Konkurrenceevnerådsmødet (forskning) skal de forsknings- og innovationsmæssige aspekter fra vækstundersøgelsen drøftes med henblik på at bidrage til den samlede synteserapport om den årlige vækstundersøgelse, som formandskabet udarbejder med bidrag fra flere rådsformationer. Synteserapporten udgør et indspil til drøftelserne om det europæiske semester i Det Europæiske Råd i foråret 2015.

Under dette punkt vil der endvidere blive en drøftelse af forskningsvinklerne af Kommissionens forslag til en ny Europæisk Fond for Strategiske Investeringer (EFSD – Juncker-planen).

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

2. Baggrund

Den årlige vækstundersøgelse markerer starten på den årlige runde med økonomisk styring kaldet det europæiske semester, som er etableret under Europa 2020-strategien. Det europæiske semester 2015 blev indledt med offentliggørelsen af Kommissionens årlige vækstundersøgelse (Annual Growth Survey) den 28. november 2014. I de kommende måneder drøftes vækstundersøgelsen i relevante rådsformationer og Det Europæiske Råd (DER). På DER 19.-20. marts 2015 forventes stats- og regeringscheferne at vedtage generelle økonomisk-politiske retningslinjer for EU-landene.

Konkurrenceevnerådets drøftelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse vil indgå i en samlet synteserapport, der udarbejdes af formandskabet om Kommissionens årlige vækstundersøgelse som indspil til mødet i Det Europæiske Råd i foråret 2015.

3. Formål og indhold

Den politiske drøftelse på konkurrenceevnerådsmødet (forskning) tager afsæt i Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2015. Det forventes, at formandskabet vil fokusere drøftelsen på tiltag inden for den forsknings- og innovationspolitiske dagsorden til fremme af vækst og EU's konkurrenceevne på kort og mellemlangt sigt.

Kommissionens årlige vækstundersøgelse skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioriteter for EU. I den årlige vækstundersøgelse for 2015 gør Kommissionen, der tiltrådte den 1. november 2014, rede for de vigtigste elementer af sin nye dagsorden for vækst og beskæftigelse.

Kommissionens forslag til investeringsplan, der blev offentliggjort den 26. november, skal ses i sammenhæng med dette års vækstundersøgelse. Vækstundersøgelsen udgør sammen med investeringsplanen således den "job-, vækst- og investerings-

pakke”, der er omtalt som en hovedprioritet i den nye Kommissions politiske retningslinjer. Sigtet med investeringsplanen er at mobilisere op til 315 mia. euro i nye investeringer i 2015-17 via garantier på 21 mia. euro, heraf 16 mia. euro fra EU-budgettet og 5 mia. euro fra EIB. Kommissionen foreslår, at Horizon 2020 bidrager med 2,7 mia. euro til EU-garantien. Investeringsplanen forhandles i regi af ECO-FIN.

Der vil på rådsmødet blive en drøftelse af forskningsvinklerne af investeringsplanen.

Kommissionen foreslår en ny fælles, integreret tilgang til EU's økonomiske og sociale politik for 2015 baseret på tre søjler:

- 1) En koordineret indsats for fremme af investeringer
- 2) En fornyet forpligtelse til gennemførelse af strukturreformer
- 3) Finanspolitisk ansvarlighed

For en detaljeret gennemgang af Kommissionens årlige vækstundersøgelse for 2015 henvises til notat til Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om det europæiske semester og den årlige vækstundersøgelse 2015, der den 4. december 2014 blev oversendt af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

For så vidt angår forsknings- og innovationsdagsordenen peges der i den årlige vækstundersøgelse på, at bedre investeringer i forskning og udvikling er vigtigt for at puste liv i en holdbar vækst. Kommissionen opfordrer til, at medlemsstaterne fortsat prioriterer offentlige investeringer i forskning og udvikling og sørger for, at disse er tilstrækkeligt effektive og har den rette løftestangseffekt med hensyn til private investeringer. Medlemsstaterne bør endvidere fokusere på kvaliteten af forskningsinstitutionerne, på strategiudviklingen og de politiske processer samt på programmerne. Endvidere skal medlemsstaterne opretholde reformtempoet for at skabe et gunstigt investeringsklima, som er en nødvendig betingelse for erhvervsinvesteringer i forskning og udvikling og for hurtigt voksende innovative SMV'er.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Kommissionens meddelelse har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Initiativer som den årlige vækstundersøgelse, der styrker overvågningen samt koordineringen af EU-landenes økonomiske politik og bidrager til sundere økonomisk politik, herunder gennem strukturreformer samt tidligere korrektion af ubalancer, har positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning med høringsfrist den 9. februar 2015. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne ventes generelt at tage anbefalingerne i vækstundersøgelsen til efterretning samt støtte og fremhæve forsknings- og innovationsdagsordenens sto-

re betydning for vækst, herunder også ift. midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt enig i Kommissionens forslag til en integreret tilgang til den økonomiske politik i EU baseret på de tre hovedprioritetsområder, der er fremlagt i vækstundersøgelsen for 2015. Regeringens politik og reformdagsorden er generelt i overensstemmelse med Kommissionens prioriteter.

Regeringen er herunder enig i Kommissionens vurdering af betydningen af forskning og innovation for vækstdagsordenen og herunder betydningen af målrettede investeringer og reformer på området.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Økonomi- og indenrigsministeren forelagde den 5. december 2014 sagen om den årlige vækstundersøgelse for Folketingets Europaudvalg forud for drøftelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse på ECOFIN-rådsmødet den 9. december 2014. Vækstundersøgelsen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Finansudvalg i forbindelse med nationalt semester samråd d. 5. december 2014.

Punkt 2 Udfoldelse af Europas digitale potentiale: hurtigere og mere innovation gennem åben, netværksbaseret og data-intensiv forskning

Meddelelse fra Kommissionen: Hen imod en blomstrende datadreven økonomi

KOM (2014) 442 endelig

- Politisk drøftelse *[oplæg til drøftelse afventes]*

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 2. juli 2014 sin meddelelse 'Hen imod en blomstrende datadreven økonomi', KOM (2014) 442. Meddelelsen er en opfølgning på Det Europæiske Råds konklusioner fra oktober 2013, som opfordrede EU til at sikre de rette rammebetingelser for et indre marked for big data og cloud computing.

Meddelelsen indeholder forslag, der skal bidrage til at skabe en datadreven økonomi i Europa. En datadreven økonomi indebærer, at data er til rådighed og anvendes til at udvikle nye tjenester og produkter samt optimere processer og beslutninger på tværs af lande og sektorer til gavn for vækst og beskæftigelse.

Der forventes på mødet i Konkurrenceevnerådet (forskning) at være en drøftelse af de forsknings- og innovationsmæssige aspekter af den datadrevne økonomi som indspil til rådskonklusioner, herom til forventet vedtagelse på rådsmødet i maj 2015. Endvidere er den politiske drøftelse et konkret input fra forskningsministrene til arbejdet med udvikling af det digitale indre marked, hvilket forventes at være på dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd i juni 2015. Kommissionen forventes i maj måned at offentliggøre en strategi om det digitale indre marked.

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 2. juli 2014 meddelelsen 'Hen imod en blomstrende datadreven økonomi'.

Meddelelsen er en opfølgning på Det Europæiske Råds konklusioner fra oktober 2013. Konklusionerne opfordrede til at sikre de rette rammebetingelser for en datadreven økonomi i Europa, hvor data er til rådighed og anvendes til at udvikle tjenester og produkter, som kan optimere processer, beslutninger og forudsigelser på tværs af lande og sektorer. Kommissionen bemærker, at den digitale økonomi i Europa sammenlignet med USA har været langsom til at tage datarevolutionen til sig, at finansieringen af forskning og innovation på dataområdet i EU er helt utilstrækkelig, at aktiviteterne for størstepartens vedkommende er ukoordinerede, og at der er mangel på dataeksperter, som er i stand til at omsætte teknologiske fremskridt i konkrete forretningsmuligheder.

3. Formål og indhold

Det primære formål med Kommissionens meddelelse var at igangsætte en debat om, hvordan Europa kan bevæge sig hen imod en datadreven økonomi. Kommissionen vil rådføre sig med Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, medlemsstaterne og relevante interessenter med henblik på at fremme dette område. Der forventes på mødet i Konkurrenceevnerådet (forskning) at være en drøftelse af de forsknings- og innovationsmæssige aspekter af den datadrevne økonomi som indspil til rådskonklusioner herom til forventet vedtagelse på rådsmødet i maj 2015. Endvidere er den politiske drøftelse et konkret input fra forskningsministrene til arbejdet med udvikling af det digitale indre marked, hvilket er et tema som forven-

tes at være på dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd i juni 2015. Kommissionen forventes i maj måned at offentliggøre en strategi om det digitale indre marked.

Der er blandt andet i Kommissionens meddelelse fokus på hurtigere og mere innovation gennem åben, netværksbaseret og dataintensiv forskning, inklusiv aspekter så som forbedret adgang til forskningsdata og resultater, data management og datainfrastruktur.

Meddelelsen beskriver kendetegn ved en datadreven økonomi, og Kommissionen fremlægger forslag til en række tiltag, som kan indgå i en handlingsplan for en datadreven økonomi. Meddelelsen er inddelt i tre afsnit; I) Data som omdrejningspunkt for fremtidens videnøkonomi og vidensamfund II) Egenskaber ved en datadreven økonomi samt III) En handlingsplan for fremtidens datadrevne økonomi.

Set fra en forsknings- og innovationsvinkel kan følgende fremhæves fra meddelelsen:

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

I. Data som omdrejningspunkt for fremtidens videnøkonomi og vidensamfund
Meddelelsens første del beskriver, hvad Kommissionen forstår ved en datadreven økonomi.

Den tiltagende digitalisering betyder, at der skabes og indsamles stadigt mere data. Det gælder både, når borgere og virksomheder anvender digitale tjenester, og når fysiske produkter forbindes med internettet eksempelvis med installering af smarte elmålere. Disse store og voksende mængder data betegnes ofte som 'big data' og er en ressource, som kan anvendes til at udvikle nye datadrevne produkter og tjenester.

Med datadreven innovation forstår Kommissionen, at virksomheder og den offentlige sektor anvender data til at udvikle bedre produkter og tjenesteydelser såsom bedre trafikstyring og øget energieffektivitet gennem data-drevne tjenester. Dette kan øge produktiviteten og styrke konkurrenceevnen på tværs af lande og sektorer til gavn for vækst og beskæftigelse. Det kræver dog personale med mange forskellige fagprofiler, herunder højtuddannede specialister. Det anføres af Kommissionen, at programmerne under Horisont 2020 samt de nationale forsknings- og innovationsprogrammer kan løfte relevante tekniske udfordringer på områder som data-skabelse og -behandling via net, lagring og kommunikationsteknologi, analyse i stor målestok, avancerede softwareredskaber og cybersikkerhed. Det anføres samtidig, at det er vigtigt at støtte iværksætterånden og innovationen i bestemte sektorer.

II. Egenskaber ved en datadreven økonomi

En datadreven økonomi er kendetegnet ved et velfungerende økosystem, hvor forskellige aktører spiller sammen på et digitalt indre marked og skaber nye forretningsmuligheder, mere viden og kapital samt relevant forskning og innovation, der stimulerer økonomien effektivt.

Kommissionen beskriver tre egenskaber ved en datadreven økonomi:

1) Brugere (virksomheder, borgere og det offentlige) har adgang til datasæt og støttestrukturer, der er pålidelige, interoperable og af høj kvalitet. Der opremses eksempelvis store datasæt som jordobservations- og andre geodata, videnskabelige data, transportdata og sundhedsdata, som er bredt tilgængelige for nye dataprojekter. Bred adgang til data sker uden unødige hindringer på tværs af sektorer, sprog og grænser. Tillid hos forbrugerne samt udvikling af formater og protokoller for indsamling og behandling af data fra forskellige kilder, der standardiseres og deles på tværs af sektorer og vertikale markeder (energi, transport, miljø, intelligente byer, detailhandel, sikkerhed osv.), fremhæves også som vigtige forudsætnin-

ger. Ligeledes peges der også på åbne dataportaler og solide infrastrukturer såsom forskningsinfrastrukturer, som understøtter datadreven innovation.

2) Gode rammebetingelser gør det muligt for virksomheder og universiteter at samarbejde om at uddanne tilstrækkeligt med relevante specialister. Ligeledes peges der på offentligt-privat samarbejde i form af samarbejder mellem universiteter/offentlige forskningsinstitutioner og private partnere, især SMV'er, om forskning og innovation på tværs af sektorer hjulpet af lettere adgang til og overførsel af viden og teknologi.

3) Data anvendes inden for mange sektorer, idet stadig flere fysiske produkter er indlejret med en forbindelse til internettet i den datadrevne økonomi, hvilket muliggør en bred vifte af nye applikationer og tjenester.

III. En handlingsplan for fremtidens datadrevne økonomi

For at Europa kan bevæge sig hen imod en datadrevne økonomi, er det ifølge Kommissionen nødvendigt, at EU opbygger et datafællesskab, og at der etableres de rette rammebetingelser.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Opbygning af datafællesskab

Kommissionen lægger i meddelelsen op til oprettelse af et kontraktligt offentligt-privat partnerskab om big data, hvilket nu på baggrund af forslag fra branchen er etableret med tilsagn fra Kommissionen og erhvervslivet om forsknings- og innovationsaktiviteter.

Kommissionen peger endvidere på, at et væksthuis for åbne data inden for rammerne af Horisont 2020 kan hjælpe SMV'er med at realisere potentialerne ved datadreven innovation. De tre øvrige tiltag til opbygningen af et europæisk datafællesskab omhandler kompetenceudvikling (et netværk af kompetencecentre), oprettelsen af en markedsovervågningsmekanisme, hvor Kommissionen vil måle udviklingen på det europæiske datamarked samt sektorspecifikke prioriterede emner for forskning og innovation. I forhold til sidstnævnte vil Kommissionen opfordre interesseparterne og de forskellige forskningssamfund (eksempelvis inden for sektorer som sundhed, energi, miljø, samfundsvidenskab og offentlige statistikker) til at foreslå foregangsinitiativer, der kan give størst mulige sociale og økonomiske fordele, og som burde kunne tiltrække de nødvendige offentlige og private midler.

Etablering af gode rammebetingelser

Med henblik på at udvikle de rette rammebetingelser for en datadrevne økonomi peger Kommissionen på tre indsatsområder: 1) adgang til data og interoperabilitet, 2) etablering af støtteinfrastrukturer til en datadrevne økonomi og 3) afklaring af reguleringsmæssige spørgsmål.

Kommissionen vil blandt andet forestå frigivelse af EU-institutioners data samt etablering af en såkaldt kvikskranke ("one-stop-shop") for, at virksomhederne i EU får nem adgang til de åbne data. Det anføres i øvrigt i meddelelsen, at foranstaltninger til fremme af videnskabelige opdagelser og videnskabeligt samarbejde på tværs af faglige og geografiske grænser indgår i Kommissionens arbejde, og at målsætningen om yderligere at åbne for adgangen til og videreanvendelse af data også forfølges gennem åben adgang til resultaterne af Horisont 2020.

Det anføres i meddelelsen, at Horisont 2020 allerede dækker en række emner til at stimulere forskning og innovation vedrørende virksomheders dataindsamling samt beslutningsstøtteprocesser og -systemer til støtte for SMV'er og webiværksættere. Det bemærkes også, at Horisont 2020 vil stimulere oprettelsen af kompetencecentre og netværk mellem disse for at støtte SMV'ernes udvikling af, adgang til samt indførelse af datateknologi og -tjenester i deres produkter, virksomhedsprocesser eller andre aktiviteter. Endvidere skal fremtidige aktiviteter under Horisont 2020

identificere de erhvervssektorer, hvis aktiviteter er tilstrækkeligt homogene til, at der kan videreudvikles relevante standarder. Fremtidige aktiviteter under Horisont 2020 vil også behandle optimal udnyttelse og konfiguration af cloud computing-tjenester til dataanalyse og avancerede infrastrukturer og tjenester.

Endvidere anfører Kommissionen, at der på grund af det presserende behov for at give tusindvis af forskere i Europa tilfredsstillende databehandlingsmuligheder vil blive ydet støtte til centrale initiativer i det digitale europæiske forskningsrum.

Der er også en række reguleringsmæssige spørgsmål. Eksempelvis gælder den grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger for big data, og Kommissionen vil arbejde for, at forslaget om reformer af reglerne for databeskyttelse i EU vedtages.

Kommissionen vil blandt andet aktivt støtte forskning og innovation inden for privatlivsfremmende tekniske løsninger. Endvidere vil Kommissionen, med afsæt i, at de digitale værktøjer rummer potentiale for at hjælpe brugerne til bedre at sikre og bevare kontrollen over deres data, indlede en høring om brugerkontrollerede cloud-baserede teknologier til opbevaring og brug af personoplysninger. Kommissionen vil i den sammenhæng støtte forskning og innovation inden for værktøjer, der kan hjælpe brugerne til at vælge de dataudvekslingsstrategier, der passer bedst til deres behov. Kommissionen vil også støtte projekter, der har til formål at mindske brud på persondatasikkerheden og sikre, at oplysningerne anvendes på en måde, der er forenelig med de formål, hvortil de blev indsamlet.

Andre reguleringsmæssige spørgsmål, som skal undersøges nærmere, vedrører styrkelsen af datadreven innovation baseret på dataudvinding, sikkerhedsrisici i forbindelse med behandling af big data og sektormæssige hindringer for et indre marked for cloud computing og big data.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning med høringsfrist den 9. februar 2015. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne ventes generelt at tage anbefalingerne i meddelelsen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt ambitionen om et digitalt indre marked i Europa, hvor digitale virksomheder let kan markedsføre deres produkter og tjenester på tværs af de europæiske lande. Det vil give store muligheder for danske digitale virksomheder i forhold til at eksportere til de øvrige europæiske lande.

Regeringen støtter således også som udgangspunkt ambitionen om at fjerne barrierer for data-dreven innovation i Europa og om et indre marked for big data og cloud computing, herunder baseret på en forsknings- og innovationsmæssig indsats.

Regeringen ser frem til en yderligere afklaring af, hvilke tiltag der mest fordelagtigt kan foretages på europæisk niveau med henblik på at fremme datadreven innovation i Europa.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.